

DOSSIER ESTIU

CATALÀ

3R

1. Cadascú és com és

COMPRESIÓ

1 Llegeix aquest text:

Conte de fades

Les fades també es fan grans. Per això aquella nit l'Aina no podia dormir. Els seus pensaments, desvetllats, s'empaitaven sense deixar-li aclucar els ulls i el temps passava a poc a poc, ensonyat i silenciós, mentre la lluna treia el nas darrere els núvols, a la vall de les fades.

Feia molt temps que l'Aina esperava aquell dia. Fins llavors, fins aquella nit que no podia dormir mentre sentia la remor del riu i el vent que corria pels camins, l'Aina era una fada petita que jugava amb les altres a endevinar-se secrets i que al costat de les fades grans viatjava per tots els països i coneixia la gent de cadascun.

Des que l'Aina era molt petita, la reina de les fades li havia regalat una vareta menuda, que ella no deixava mai. Era una vareta per a fades petites, és clar. Per això podia fer que les coses canviessin de lloc, però no gaire; engrossir-les o enxiquir-les, però no molt; o canviar-ne el color, però no massa. Però ara, l'endemà, quan hagués passat aquella nit, se celebraria la festa i l'Aina seria ja una fada gran. Per això ara no podia aclucar els ulls, fins que els seus pensaments, a pleret, van anar-se esvaint i van deixar-la somiar.

SALVADOR COMELLES:
Un desembre congelat i altres contes. Barcanova

2 Què és el més important que ens explica aquest text?

- L'Aina és una fada amb problemes per dormir.
- L'Aina passa la seva última nit abans de convertir-se en una fada gran.
- La vareta de l'Aina no funciona gaire bé.

3 Per què l'Aina no podia dormir?

- Perquè sentia la remor del riu i el vent que corria pels camins.
- Perquè el temps passava a poc a poc, ensenyat i silenciós.
- Perquè estava nerviosa pel que passaria l'endemà.

4 Ordena aquestes frases i podràs llegir dues anècdotes diferents:

- alguna nota secreta que m'ha deixat escrita el meu pare.
- quan em toca el despertador i aconseguixo llevar-me,
- 1 Cada matí, abans d'anar a l'escola,
- busco per tota la meva habitació

- que m'agrada més és el dijous,
- i m'encanta.
- ja que a l'escola fem plàstica
- El dia de la setmana

5 Completa aquestes anècdotes amb la informació que et sembli que hi queda més bé.

• El dilluns em va passar una cosa que no m'esperava. De camí cap a l'escola, vaig _____

• Cada _____ toca fer _____. M'agrada molt perquè _____

Repàs tema 1 de català

Ordena les síl·labes d'aquestes paraules i escriu-les a la columna corresponent:

		NES		TRA		FI			
PIS	LLA	CAP	SAR	PIS	RA	GLE	RE		
DAU	QUI	TA	MA	NE	DI	DOR	OR	NA	

1 síl·laba	2 síl·labes	3 síl·labes	4 síl·labes
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Pinta de color vermell la síl·laba que sona més fort de cada paraula (tònica) i de color groc la resta de síl·labes (àtones).

PIN	TAR	LLE	GIR	MA	TE	MÀ	TI	QUES
MÀ	QUI	NA	MÚ	SI	CA	ES	CRIU	RE

Separa aquestes paraules per síl·labes:

globus, abraçar, pel·lícula, tallar, viatge, tatuatge,
guapa, gorra, classe, escena

Completa l'alfabet:

A		C	D		F	G		I	J	K		M
N	O		Q	R	S		U	V	W		Y	Z

- Escribe l'alfabet començant per la darrera lletra:

Z												
												A

Ordena alfabèticament aquests noms d'animals:

gos, gat, girafa → _____

cérvol, cavall, camell → _____

llop, lleó, liró → _____

ànec, abella, aranya → _____

tigre, talp, teixó → _____

14 Escriu cinc frases a partir dels grups de paraules següents:

El gat
Les noies
En Martí
Nosaltres
Els meus amics

sap
és
juguen
salten i ballen
farem

per la plaça.
una excursió.
dalt la teulada.
a futbol.
tocar el violí.

15 Encercla la paraula que sobra en cada frase:

- Ella guarda els seus cavall tresors dins aquella capsas.
- L'Ester no vol que ningú persona vegi el que té.
- En aquell arbres castell hi ha un tresor amagat.
- El gos s'amaga entre comes les herbes.

16 Ordena aquests grups de paraules i obtindràs frases amb sentit:

tanca En porta. Pere la

té cura pare El de flors jardí. del les

17 Relaciona cada frase amb el tipus de frase que li correspon:

Aquest bosc és molt frondós.	•	• Exclamativa
Quin tipus d'arbre és?	•	• Enunciativa
Oh! Quin bosc més bonic!	•	• Interrogativa

18 Escriu el signe de puntuació que correspon a cada frase. Després escriu al costat de quin tipus és:

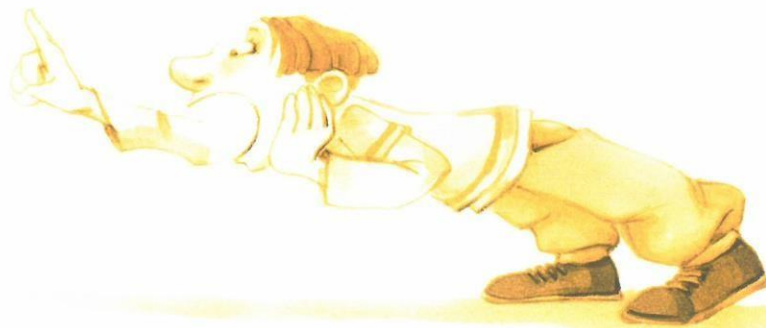
Vols venir a casa meva	☐	_____
Avui és el meu aniversari	☐	_____
Quina festa més bonica	☐	_____
No cal que em portis res	☐	_____
Oh! Quina samarreta tan divertida	☐	_____
Què vols que et regali	☐	_____

19 Escriu un exemple per a cada cas:

- Frase enunciativa → _____

- Frase interrogativa → _____

- Frase exclamativa → _____

2. El món que ens envolta

COMPRENSIÓ

1 Llegeix aquest text:

El semàfor blau

Una vegada, el semàfor que hi ha a la plaça del Duomo, de Milà, va fer un estirabot. Totes les seves llums, de cop i volta, es van tornar blaves, i la gent no sabia què fer.

–Travessem o no travessem? Ens aturem o no ens aturem?

Des de tots els seus ulls, en totes direccions, el semàfor emetia l'insòlit senyal blau, d'un blau del qual mai no s'havia vestit el cel de Milà.

Mentre esperaven a veure de què anava, els automobilistes tocaven la botzina i s'escriassaven, els que anaven en moto feien tronar el gas, i els vianants més grassos bramulaven:

–Vostè no sap qui sóc jo!

Els bromistes deixaven anar ironies:

–El verd, se'l deu haver menjat el governador per fer-se un apartament a la muntanya.

–El vermell, se l’han quedat per tenyir els peixos del parc.

–No saps què en fan, del groc?

–El fan servir per batejar l’oli d’oliva.

Al capdavall, va venir un urbà i es va posar a la cruïlla per dirigir el trànsit. Un altre urbà va buscar la caixeta de llum per arreglar l’avaria i va treure el corrent.

Abans d’apagar-se, el semàfor blau va ser a temps de pensar:

«Pobrets! Jo els havia donat el senyal de ‘via lliure’ per al cel. Si m’haguessin entès, ara tots ells sabrien volar. Però potser els ha mancat coratge».

GIANNI RODARI:
Contes per telèfon. Editorial Joventut

2 Si completes aquestes frases, tindràs un resum de la lectura:

• Una vegada, un semàfor _____

• La gent que hi havia al carrer _____

• Els guàrdies urbans _____

• El que hauria d’haver fet la gent és _____

7 Col·loca cada paraula en el grup corresponent segons que pertanyi a una família de paraules o a una altra:

passadís, gelat, mariner, gèlid, marítim, passatge,
gelera, congelador, marinada, passera, marina, passar

GEL: _____

MAR: _____

PAS: _____

8 Escriu en cada casella la lletra corresponent i, quan les tinguis totes escrites, obtindràs la paraula que hi ha amagada. Escriu una frase amb aquesta paraula.

La trobem en les paraules <i>peu</i> i <i>papallona</i> .	
En l'abecedari va darrere de la lletra <i>q</i> .	
Lletra amb què comença l' <i>estiu</i> .	
Consonant repetida en la paraula <i>cucanya</i> .	
Si no em posen el punt, em confonen amb la lletra <i>l</i> .	
Em poden dibuixar amb un compàs.	
La serp sap quina lletra sóc.	
La primera lletra de totes.	

11 Completa aquest quadre:

Qui és o qui són (SUBJECTE)	Què fa o què fan (PREDICAT)
_____	canta en una coral.
Els meus cosins	_____
La teva gossa Nit	_____
_____	han anat al zoo de Barcelona.

12 Afegeix quatre predicats diferents:

Qui és o qui són (SUBJECTE)	Què fa o què fan (PREDICAT)
El meu amic Isaac	_____
El meu amic Isaac	_____
El meu amic Isaac	_____
El meu amic Isaac	_____

13 Afegeix quatre subjectes diferents:

Qui és o qui són (SUBJECTE)	Què fa o què fan (PREDICAT)
_____	treballa.
_____	treballa.
_____	treballa.
_____	treballa.

3. A l'escola falta gent!

COMPRESIÓ

1 Llegeix aquest text:

Les activitats extraescolars

Esports, idiomes, dansa, pintura... Segur que molts de vosaltres feu alguna d'aquestes activitats quan sortiu de l'escola. És a dir, que feu extraescolars.

A tots ens agrada dedicar temps a les nostres aficions i a activitats divertides. I cadascun de nosaltres tenim habilitats i capacitats per a fer coses diferents. Per això les escoles i altres centres educatius i d'esplai ofereixen activitats extraescolars pensades per a tothom.

A alguns us agrada fer esport i moure-us, i entre setmana aneu a jugar a futbol, a bàsquet, a hoquei, a natació, a ballet, a gimnàstica...

O potser feu activitats relacionades amb la música o l'art: aneu a classes de piano, de trombó, de guitarra, de cant coral, de dibuix, de plàstica, de teatre... N'hi ha que preferiu aprendre llengües i n'hi ha que potser aneu a classes de repàs, per donar una empenyeta a les assignatures que costen més.

O senzillament no feu extraescolars i esteu amb la família, passejant o jugant amb els amics.

Però... les activitats extraescolars, són profitoses? Com les escollim? Potser de vegades en fem massa?

«Les activitats extraescolars», en *Cavall Fort*, 1.123

2 Què són les activitats extraescolars?

3 Quins són els quatre tipus d'activitats extraescolars que surten en el text?

4 Fas alguna activitat extraescolar? De quin tipus?

6 Escriu cada paraula en el lloc corresponent segons que la lletra assenyalada soni **o** o **u**.

piano, harmònica, tambor, mandolina, faristol, orgue, trompeta, violí

Sona **o**: _____

Sona **u**: _____

7 Aparella i escriu:

lleig

guapo

baixos

lletjos

preciós

fastigosos

dolços

fastigós

graciós

macos

baix

graciosos

preciosos

maco

dolç

guapos

8 Agrupa aquestes paraules segons la família de paraules a la qual pertanyin.

fortalesa, foguejar, fortificació, solàrium, enfortir, fagonada, contrafort, insolació, assolellat, solana, fogó, foguera

fort: _____

sol: _____

foc: _____

15 Relaciona i escriu frases:

La Nela	llegeix	els camps	cada matí.
Els pagesos	menjava	pinso	a la tardor.
En Guillem	dibuixava	un conte	a la tarda.
El gos blanc	llauren	un còmic	cada dia.

16 Respon les preguntes relacionades amb les frases següents:

La meva àvia ha emmarcat la fotografia.

Qui? _____

Què ha fet? _____

Què? _____

L'Oriol s'embruta sempre els pantalons.

Qui? _____

Què fa? _____

Quan? _____

Què? _____

4. Ni fred ni calor

COMPRESIÓ

1 Llegeix aquest text:

Terra de vents

Entre una serra de muntanyes altíssimes i el mar hi ha una immensa plana tocada pel vent com poques n'hi ha al món. Es tracta d'una contrada tan airejada, que contenen que mai fins avui no s'hi ha vist ningú amb el cap pentinat.

I no només això. També diuen que els arbres que hi han crescut drets es poden comptar amb els dits d'una mà, i que els homes i les dones que hi viuen també són tots una mica torts, i que les bruixes que s'hi passegen van sempre a peu de tan difícil com és volar-hi dalt d'una escombra...

Malgrat tot, però, la gent de la zona està d'allò més contenta de viure en aquesta terra d'arbres torts, persones guerxes i bruixes que van a peu, i ni els passa pel cap instal·lar-se en un altre lloc. Fins i tot, si un dia el vent afluixa i hi ha unes hores de calma, els habitants d'aquell indret enyoren la venteguera i desitgen amb totes les seves forces que arribi un cop de tramuntana o una bufada de garbí. Asseguren que el vent els ajuda a viure més tranquils, perquè els cops d'aire fan amb els maldecaps el mateix que amb les fulles seques: tal com els porten se'ls enduen.

CARLES SALA:
Tramuntana a la granja! Barcanova

2 Busca el significat d'aquestes paraules que surten en el text:

Contrada: _____

Guerxo: _____

Tramuntana: _____

Garbí: _____

3 T'agradaria viure a la regió que descriu el text? Justifica bé la teva resposta.

5 Llegeix aquestes paraules i escriu-les en el lloc que els correspon:

cogombre, bruc, pebre, cabrit, bleda, publicitat, cuablanca, bloc

B	L								
B	R								
		B	R						
B	L								
		B	R						
					B	R			
			B	L					
		B	L						

6 Escriu en el lloc corresponent les paraules que tenen els grups **mb** o **nv**:

cambrer

tamboret

rambla

benvist

tamborinada

invisible

conviu

inventora

El _____ aparta el _____. El noi que fa d' _____ és _____ per tothom.

Ella _____ amb una _____. Fa una _____ i la _____ queda plena de fulles.

7 Agrupa aquestes paraules segons la família a la qual pertanyen:

rellevar, volador, buidor, vuitena, revolada, buidada, vuitanta, vuitcentista,
carambola, voladura, voladís, vola, buidar, irrellevant

buit: _____

vuit: _____

vol: _____

bola: _____

relleu: _____

8 Completa aquestes frases amb les formes verbals següents:

vaig, vas, va, vam, vau, van

En Ramon _____ cantar una cançó amb la coral.

Tots els nens _____ cantar l'himne de l'escola.

Jo _____ cantar una sardana a classe.

Tu _____ cantar una cançó al gimnàs.

Tu i els teus germans _____ cantar una corranda als avis.

La Victòria i jo _____ cantar caramelles al pati.

9 Completa les frases:

Ara jo encerclo les V; abans encerclava les B.

Ara tu pintes _____ ; abans _____ .

Ara en Víctor xuta _____ ; abans _____ .

Ara en Bilal i jo treballem a _____ ; abans _____ .

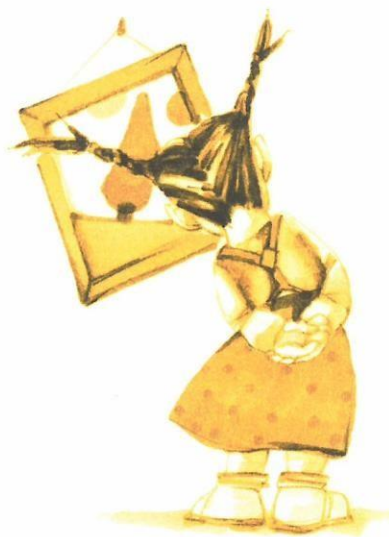
Ara tu i en Vitaly retalleu un _____ ; abans _____ .

10 Relaciona les paraules que tenen el mateix significat:

escola •	• estany
glaç •	• col·legi
llac •	• monarca
rei •	• gel
quisso •	• gos

11 Busca en la sopa de lletres el contrari de cada una d'aquestes paraules:

clar recte flux fora fred pobre

12 Escriu un sinònim i un antònim de les paraules següents:

	SINÒNIM	ANTÒNIM
content	_____	_____
amiga	_____	_____
baixar	_____	_____

13 Completa aquestes comparacions amb els mots adequats:

com, sembla, més que,
tan... com, menys... que

La roba molla pesa _____ la roba seca.

La rentadora és _____ alta _____ l'assecadora.

L'eixugacabells de la tieta és _____ potent _____ el meu.

La Noèlia està vermella _____ un tomàquet.

Aquest jersei de coloraines _____ l'arc de Sant Martí.

14 Tria el significat de cada expressió:

És fort com un roure. •	• pesa poc
És més vell que l'anar a peu. •	• molt fort
Està sol com un mussol. •	• preciós
Pelut com un ós. •	• ràpid
Lleuger com una ploma. •	• no té ningú al costat
Fresc com una rosa. •	• d'aspecte sa
Fugir com un coet. •	• molt antic
Més bonic que el sol. •	• té molt pèl

